

Oppilaan koulupaikan osoittamiseen ja koulukuljetusten järjestämiseen liittyvät periaatteet

Sival 26.11.2020 § 95

Valmistelija: sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 02 761 1200

Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään perusopetusta sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta.

Lain 6 §:n 1 momentin mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita.

Perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muuta perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta saavalle oppilaalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen järjestämään opetusta. Kunta voi perustellusti opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa.

Oppilaalla on perusopetuslain 28 §:n perusteella oikeus käydä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua. Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin em. lähikouluun. Tällöin oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Perusopetuslain 28 §:n 2 momentissa todetaan, että jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja – kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi kuitenkin päättää (PoL 28 § 2 mom.), että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

Vuosittain perusopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä keskimäärin 5 -10 % 1.-vuosiluokalle tulevista halutaan muualle kuin maantieteelliseen lähikouluun. Tällä hetkellä oppilaan lähikoulu eli ensisijainen koulu on yleensä maantieteellinen lähikoulu ja yläluokkien koulu määräytyy alakoulun perusteella. Lisäksi huoltajilla on ollut mahdollisuus 1.-luokalle ilmoittautumisen yhteydessä esittää toive jostain

muusta koulusta. Samoin 6.-luokkalaisten huoltajilla on ollut mahdollisuus esittää toive edellä mainitusta poikkeavasta yläkoulupaikasta.

Perusopetuslain 32 §:ssä koulumatkoista todetaan seuraavaa:

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Loimaan kaupungissa koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä on suuri. Esi- ja perusopetuksen oppilaista on vuositasolla kuljetusten piirissä noin 600 (35 - 37 %).

Lähikoulun osoittamisen ja oppilaaksi ottamisen periaatteissa keskeistä on oppilaan ensisijaisen ja toissijaisen koulupaikan määrittämisen perusteet. Lähtökohtana on, että oppilaan ensisijaiseksi koulupaikaksi osoitetaan maantieteellisesti lähin koulu ja oppilaaksi ottoa koskevat päätökset tehdään niiden vuosiluokkien ajaksi, joita asianomaisessa koulussa opetetaan. Yläkoulujen osalta lähikoulu määräytyy alakoulun mukaan.

Opetuksen järjestäjä voi osoittaa myös edellisestä poikkeavan lähikoulun, kun tietyt ehdot täyttyvät. Lisäksi huoltajalla on mahdollisuus

hakea pääsyä toissijaiseen kouluun.

Koulukuljetussäännössä on määritelty periaatteet, joiden mukaan Loimaan kaupungissa järjestetään esi- ja perusopetuksen oppilaille koulukuljetukset.

Peruseriaate koulukuljetuksissa on, että kunta järjestää kuljetusedellytysten täytyessä maksuttoman koulukuljetuksen oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan.

Kuljetusetuus myönnetään, mikäli 0-2-luokan oppilaan koulumatka on yli 3 kilometriä ja 3-9-luokan oppilaan koulumatka on yli 5 kilometriä.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa käytetään apuvälineenä Koululiitu-ohjelmaa. Koulumatkan vaarallisuutta arvioidaan opetuksen järjestäjän omasta aloitteesta tai hakijan (huoltajan tms.) siihen vedotessa.

Huoltajalla on mahdollisuus hakea myös maksullista koulukuljetusta niille oppilaille, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen. Hakemukset käsitellään tapauskohtaisesti.

Hallintosäännön 26 §:n mukaan sivistysvaliokunta päättää koulukuljetuksen periaatteista ja oppilaan opetuksen järjestämipaikkaan liit-tyvistä periaatteista.

Kouluverkkoselvityksen 2019 palvelujen kehittämiseen liittyvissä toimenpiteissä määritellään seuraavat toimenpiteet:

- a) Kouluverkon muuttuessa määritellään/tarkistetaan oppilaaksi otto-alueet ja lähikoulun määräytymisen perusteet
- b) Kouluverkon muuttuessa määritellään/ tarkistetaan koulukuljetusten järjestämisen käytännöt

Keskeisin muutos aiempiin ohjeisiin verrattuna on kouluverkon muuttuminen. Loimaan kaupunki muodostaa yhden lähikoulun alueen, eli alueen, jolta oppilaat voidaan ohjata tiettyyn kouluun. Loimaalla on 1.8.2021 alkaen kahdeksan perusopetuksen koulua.

Jokaisella koululla on oma oppilaaksi ottoalueensa. Alueen rajat määritellään vuosittain koulupaikkapäätösten yhteydessä. Oppilaaksi otto tapahtuu pääsääntöisesti fyysisesti lähimpään kouluun. Lisäksi alueen määrittelyssä korostuvat oppilaan kodin ja koulun väliset liikenneyhteydet ja muodostuvien opetusryhmien koot sekä koulut- lokaisten tai tulevien seitsemäsluokkalaisten määrä kullakin alueella. Toisin sanoen maantieteellinen etäisyys on keskeisin tekijä, mutta koulupaikan määrittelyssä käytetään kokonaisharkintaa edellä

mainittujen kriteerien perusteella. Yläkoulujen kohdalla lähikoulu määrittyy pääsääntöisesti alakoulun mukaan, mutta siinäkin opetuksenjärjestäjällä on mahdollisuus käyttää kokonaisharkintaa samojen kriteerien perusteella kuin alakoulujen kohdalla.

Jokaiselle oppilaalle osoitetaan lähikoulu. Lähikoulu määräytyy yleensä oppilaan vakituisen osoitteen mukaan. Lähikoulu ei kuitenkaan aina ole maantieteellisesti lähin koulu, vaan lähikouluksi voidaan määritellä myös kauempana oleva koulu, jos se esimerkiksi oppilaan tuen tarpeen tai kuljetusjärjestelyjen takia on perusteltua.

Huoltaja voi hakea oppilaalle myös toissijaista koulupaikkaa, joka on muu koulu kuin kunnan oppilaalle osoittama lähikoulu. Toissijaiseen koulupaikkaan otetulle oppilaalle ei järjestetä kuljetusta eikä korvata kuljetuskustannuksia.

LIITE 3/SIVAL 26.11.2020
3a. Loimaan kaupungin lähikoulun osoittamisen ja oppilaaksi ottamisen periaatteet 2021
3b. Loimaan kaupungin koulukuljetussääntö 2021

Sivistysjohtajan ehdotus:

Sivistysvaliokunta hyväksyy Loimaan kaupungin lähikoulun osoittamisen ja oppilaaksi ottamisen periaatteet 2021 liitteen 3a muodossa.

Sivistysvaliokunta hyväksyy Loimaan kaupungin koulukuljetussääntö 2021 liitteen 3b muodossa.

Molemmat ovat voimassa 1.8.2021 alkaen.

Päätös: Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä:

Nuorisovaltuuston edustaja Sanna Lahtinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19.59.